

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Doktorikontsert

„Mosaiik“

Vittoria Ecclesia KLARNET

Kaastegev Otto Herman Iivari ELEKTROONIKA

Kavas

Aska, Nastari, Tommasini, McGonigal, Ortiz, Friberg,
Ciarmatori, Wraggett, Withing, Magill, Brauneiss, Duane,
Malcangi

18.04.2024 — 19.00

EMTA orelisaal

Alessandro Malcangi (1993)

„Mindfulness on an Ancient Body“ Mülleri-süsteemi sooloklarnetile (2024)

Dominic McGonigal (1962)

„Chazal“ sooloklarnetile (2024)

Jude Duane (1999)

„Dynatox Delirium“ klarnetile ja helilindile (2024)

César Ortiz (1998)

„Incisivo“ sooloklarnetile (2024)

Francesco Ciarmatori (1991)

„The Birth of „io““ klarnetile ja elektroonikale (2024)

Tomas Friberg (1962)

„Conversations with Crusell“ sooloklarnetile (2023)

Wilyln Whiting (1993)

„Deep Time“ sooloklarnetile (2024)

RD Wraggett (1953)

„...there is a Mountain, then...“ klarnetile ja helilindile (2024)

Alyssa Aska (1985)

„Fluo“ sooloklarnetile (2024)

Brian Magill (1960)

„Plastics for Clarinet and Processed Plastic Waste“

klarnetile ja helilindile (2024)

Leonardo Tommasini (1994)

„Act! (Do something!)“ klarnetile ja elektroonikale (2024)

Leopold Brauneiss (1961)

„Three Reflections on Tintinnabuli“ sooloklarnetile (2024)

I „Marsyas“

II „Greetings from Italy“

III „Silentium“

Fabrizio Nastari (1990)

„Ricordo Rumore“ sooloklarnetile (2021/2024)

Vittoria Ecclesia (klarnet)

Kaastegev **Otto Herman Iivari** (elektroonika)

Oma doktoriõpingute jooksul olen uurinud võimalusi, mida pakub ajaloolise klarneti mudel, mille leiutas Iwan Müller 19. sajandi alguses. Täna sel kontserdil mängin ehtsal 13-klahvilisel Mülleri süsteemi klarnetil, mis on valmistatud 1870. aastatel. Kaugest minevikust pärit Mülleri klarnet ärkab ellu, selle piire pannakse proovile ja laiendatakse. Kontserdi „Mosaiik“ kava on koostatud ajavahemikus detsember 2023 kuni veebruar 2024 toimunud rahvusvahelise konkursi tulemuste põhjal. Heliloojaid kogu maailmast kutsuti üles uurima ajaloolise klarneti ainulaadseid tämbriisi ja väljenduslikke võimalusi, ületades aja ja ajaloo piire. Tulemuseks on rida lühikesi teoseid, mis loovad nagu mosaiigikivid üksteise kõrvale asetatuna värvilise helipildi ajaloolisest klarnetist tänapäeva kontekstis. Iga helilooja leidis oma viisi, kuidas kasutada pilli võimalusi, hägustades piiri mineviku ja oleviku vahel.

Kontserdi avab **Alessandro Malcangi** „Mindfulness on an Ancient Body“. Malcangi, kes on samuti klarnetist, külastas mind Tallinnas, et isiklikult uurida ajaloolist instrumenti. Tema teos on nagu aeglane meditatsioon, milles ta avastab ajaloolise klarneti unikaalseid võimalusi, eksperimenteerides tämbri, multifoonika ja mikrotoonidega, mis on sellele instrumendile omased ja mida ei oleks võimalik saavutada kaasaegsel klarnetil. Ajaloolisest klarnetist saab seega nii esivanem kui ka järeltulija ja eelkõige akustiline väli.

Dominic McGonigal läheneb teoses „Chazal“ pillile teisiti, lavastades meloodia kaudu dialoogi pilli kolme registri vahel. Madalaim register, *chalumeau*, on tumeda, puiduse kõlaga. Keskmist registrit nimetatakse *clarion*iks, sest see sarnaneb trompeti kõlaga. Kõrgeim register on *altissimo*, millel on puhas, sulnis toon, mis sobib ideaalselt „Chazal“i“ lüüriliste meloodiliste teemadega. Polümodaalne monoodia loob kolme tämbri vahel justkui kolmehäälse faktuuri, kuigi tegemist pole polüfooniaga. Teos on saanud pealkirja Chazal Brüsseli metroopeatuse järgi, kus helilooja tegi teose visandeid, olles teel uusaasta peole.

Jude Duane'i „Dynatox Delirium” raputab kuulajaid oma palavikulise atmosfääri ja agressiivse lindistusega. Helilooja töötas teose kallal haiguse ajal, kandes oma deliiriumi üle muusikasse. Noor Peruu helilooja **Cesar Ortiz** viib ajaloolise klarneti sihikindlalt tänapäevaste helide ja tehnikate maailma. Teose pealkiri „Incisivo” („lõikavalt”) viitab ühelt poolt heli, faktuuri, intervallide ja kõrgete nootide käsitlesele ja teisalt kaasaegse helikeele kasutamisele 19. sajandi pillil kui järsule murrangule (või ühinemisele) selle pilliga ja pilli mängimise viisiga. Helilooja sõnul on teose eesmärk erineda ajaloolise pilli repertuaari tavalisest stiilist, et tuua see järsult tänapäeva.

Francesco Ciarmatori ammutab pala „The birth of „io”” inspiratsiooni keerulisest vaimsest teekonnast, mis avaneb, kui uus idee või unistus hakkab meeltes kuju võtma. Esiialgu kipub helilooja ideed tagasi lükkama, suhtudes sellesse pilkamise ja hukkamõistuga. Kui idee jääb püsima, algab võitlus kahtluste ja hirmudega. Pärast põhjalikku mõtiskelu, arvukaid kahtlemisi (ka endas) ning mitmeid näiliselt ületamatuid väljakutseid tekivad teatud ideed ja unistused sellise vastupidavusega, mis lõpuks veenab heliloojat neid vastu võtma. Just sel hetkel annab nende rütm heliloojale taasleitnud enesekindluse, mis on nagu tõelise kindlustunde sünd.

Järgnevas teoses „Conversation with Crusell” lavastab helilooja **Tomas Friberg** veel üht liiki võitlust: Bernhard Cruselli klarnetikontserdi nr 1 teise osa romantiliste teemade ja samade teemade kaasaegse variandi vahel. Crusell oli kuulus klarnetimängija ja helilooja, Mülleri kaasaegne, ning mängis tõenäoliselt sarnast klarnetit, mida te täna õhtul kuulete. **Willyn Withingi** teose pealkiri on „Deep Time”. *Deep time* on mõiste, mida kasutatakse aja kirjeldamiseks geoloogilistes ajaskaalades, mille jooksul elu võib areneda, loomad võivad areneda ja välja surra ning kontinendid liikuda. Võrreldes nende ajaskaaladega on erinevus kaasaegse klarneti ja ajaloolise instrumendi vahel väga väike, kuid interpreedi käes on see erinevus kõik,

mis loeb. Vaikus selles teoses tuletab kuulajale meelde suuri lünki meie arusaamades kaugest minevikust. Osa muusikast on tegelikult kustutatud.

RD Wraggetti teose „...There is a mountain, then...” pealkiri on võetud kuulsa *zen*-meistri Qingyuan Weixini tsitaadist: „Enne kui ma olin kolmkümmend aastat *chan*'i õppinud, nägin ma mägesid mägedena ja jõgesid jõgedena. Kui ma jõudsin sügavamate teadmiseni, jõudsin selleni, et mäed ei ole mäed ja jõed ei ole jõed. Aga nüüd, kui ma olen mõistnud selle tõelist sisu, on mu meeles rahu. Sest lihtsalt näen mägesid jälle mägedena ja jõgesid jälle jõgedena.” Teos põhineb *zen*-meistri sõnades väljendatud sügaval arusaamal ja on omamoodi kõlaline kontrapunkt kesksele ideele. Teos on kirja pandud taktimõõtu kasutamata, mis tagab, et ükski esitus ei ole kunagi täpselt samasugune.

Alyssa Aska keskendub oma palas „Fluo” fraseerimisele, registrivahetustele ja mikrotoonidele, maalides värvika pildi ajaloolise klarneti tämbrilistest omadustest. Aska komponeerib regulaarselt ajaloolistele instrumentidele ja ansamblitele ning luges teose inspiratsiooniks katkendeid minu doktoritööst. Järgmine teos „Plastics”, mille autor on **Brian Magill**, vaatleb veel ühest vaatenurgast ajaloolise klarneti ja nüüdismuusika vahelist lahknevust. Ta asetab ajaloolise instrumendi kõrvuti väga tänapäevaste helidega: klarnetimeloodiat saadavad välisalvestised töödeldud plastikjäätmest.

Leonardo Tommasini teos „Act! (Do something!)” kirjeldab väga tavalist juhtumit: inimese reaktsiooni ülevoolavale hulgale sisenditele, ülesannetele ja kohustustele, mida maailm võib inimesele pakkuda. Sellel reaktsioonil on kaks faasi. Esimene: ei tee mitte midagi, lootes, et asjad saavad iseenesest korda. Teine: tegutsema hakkamine, kuid sellega kaasneb ülekoormatus, kuna ollakse harjunud mitte midagi tegema, lootes, et asjad saavad korda. Elektrooniline osa suurendab jõuetuse ja ülekoormatuse tunnet. Järgmine teos „Three Reflections on Tintinnabuli” **Leopold Brauneiss**ilt uurib Arvo

Pärdile iseloomulikke kompositsioonitehnikat teisest vaatenurgast. Kolm mõtisklust kannavad pealkirju „Marsyas“, „Tervitused Itaaliast“ ja „Silentium“.

Kontserdi lõpetan pilli hääle täieliku moonutusega **Fabrizio Nastari** teoses „Ricordo Rumore“. Pealkiri tähendab „Mäletan müra“ ja väljendab tunnet, kui sündmustest ja helidest on teada vaid fragmendid või moonutatud kujutised. Muusikalised elemendid on lihtsad ja lühike tsitaat filmi „The Good, the Bad, and the Ugly“ teemast aitab sugereerida tuttavaid, kuid mitte täielikult väljendatud algosi. Ajaloolise klarneti heli on maskeeritud alumiiniumfooliumiga ja võimendatud järelkaja abil, et moonutuse efekti rõhutada.

Vittoria Ecclesia alustas klarnetiõpinguid G. Cantelli konservatooriumis Novaras Sandro Tognatti käe all. Hiljem omandas ta magistrikraadi *cum laude* Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias klarneti interpretatsiooni alal, olles DoRa+ stipendiaat ja saades ka EMTA tulemusstipendiume. Praegu on ta omandamas doktorikraadi samas akadeemias, uurides ajaloolise klarneti kasutusvõimalusi interpreedi praktikas ning võttes regulaarselt osa rahvusvahelistest konverentsidest. Oma õpingute jooksul on ta osalenud selliste tuntud klarnetimängijate meistriklassides nagu Yehuda Gilad, Fabrizio Meloni, Calogero Palermo, Giuseppe Gentile ja Hermann Stefansson. 2019. aastal võitis Ecclesia Fabrizio Meloni klarneti meistriklassis osaledes ühingu Associazione Musicalei Cavalier „Noore talendi“ auhinna. 2019. aasta septembris esines ta solistina EMTA vastvalminud kontserdi- ja teatrimaja avatseremoonial, kus esitas Eino Tambergi „Concerto grossot“ Arvo Volmeri dirigeerimisel. Ecclesia on huvitatud kammer- ja nüüdismuusikast, olles paljude uudisteoste esiettekandja ja mängides erinevates kooslustes festivalidel ja kontserdisarjades nagu Aurora Stockholm Music Festival (2017), „Ottobre Culturale Gravellonese 2019“, „Verbania Musica 2019“, AFEKT (2019), SügisFest (2019, 2020) ja müriaadFEST (2020, 2022, 2023). Ta on üles astunud koos selliste orkestritega nagu Orchestra del Teatro Regio di Torino, Orchestra Sinfonica Carlo Coccia, Orchestra Accademia Teatro alla Scala, MYO-Mediterranean Youth Orchestra ja ERSO. Praegu tegutseb ta teise klarneti mängijana Rahvusooper Estonia orkestri juures.

Otto Herman Iivari on soome elektroakustiline helilooja ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia doktorant. Tema põhirõhk on akusmaatilisel, ruumilisel elektroakustilisel muusikal, mis on mõeldud mitmekanalilistele seadeldistele ja ambisoonilistele süsteemidele. Iivari armastab uurida orgaanilise heli potentsiaali, rõhutades oma kompositsioonides ruumi ja heli liikumist. Oma loomingus uurib ta ekspressiivse inimliikumise ja heli tajutava liikumise seotust. Tema teos „Thò” võitis 2022. aastal Euroopa kuuenda tudengi 3D audio konkursi kaasaegse/arvutimuusika kategoorias

ning „Weightless“ kindlustas 2023. aasta rahvusvahelisel Sonosfera Ambisonic konkursil 2. koha, CIME 2023. aasta konkursil esimese auhinna ja jõudis Prix Russolo 2023. aasta finaali. Iivari teeb praegu kunstilist uurimistööd Nikos Stavropoulou ja Helena Tulve juhendamisel.

OOTAME KUULAMA

R 19.04 kell 19.00 / EMTA suur saal / tasuta

Tallinna Uue Muusika Ansambel

Kavas Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia heliloomingu üliõpilaste Farajianhamedani, Ereni, Grahvi, Shami, Dēliņši, Männiku, Scherbakova, Jaćimovići uudisteosed

R 19.04 kell 19.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Klassikontsert

Arvo Leiburi viiuliüliõpilased

Ingel Mättas, Triin Alender, Eleri-Sirje Treiman, Triinu-Liis Sepp,

Mia Kurvits, Elise Marie Olesk, Nuria Diaz Fuentes

Kaastegev Lea Leiten (klaver)

Kavas von Bronsart, Eller, Mägi, J. S. Bach, Bartók, Saariaho, Hindemith

L 20.04 kell 19.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Klassikontsert

Henry-David Varema tšelloüliõpilased

Aleksander Sebastian Lattikas, Ekke Rainer Arndt,

Nicolas Concheiro Veleiro, Nahee Dalia Shin, Andres Metspalu

Kaastegev Lea Leiten (klaver)

Kavas J. S. Bach, Beethoven, Cassadó, Haydn, Elgar, Eller, Tubin

P 21.04 kell 14.00 / EMTA kammersaal / tasuta

Tudengipühapäev

Melissa Carita Ots (viiul), Susanne Rull (flööt), Lisanne Rull (harf)

Kavas Saint-Saëns, Ibert, Massenet, Berlioz jt

EESTI MUUSIKA-
JA TEATRIAKADEEMIA

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdi- ja etenduskeskus

eamt.ee

emtasalid.ee

facebook.com/muusikaakadeemia

instagram.com/emta_ee

Palume lülitada mobiiltelefon hääletule režiimile.
Kontserdi salvestamine ja pildistamine ilma korraldaja loata
ei ole lubatud.

